



Vážený pan	
Ing. Tomáš Kotyza, MBA	
ředitel	
Krajský úřad Moravskoslezského kraje	
28. října 117	
702 18 Ostrava	
Vaše značka	POR/10630/2023/BaP 052.1 S5
Sp. zn.	2538/2023/VOP/MPT
Č. j.	KVOP-28475/2023
Datum	3. srpna 2023

Vážený pane řediteli,

informuji Vás o dalším postupu ve věci podnětu stěžovatelky, paní A., bytem xxxx, zastoupené Ligou lidských práv. Podnět se týká postupu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje při vyřízení stížnosti na poskytovatele zdravotních služeb nemocnice B.

Stěžovatelka uvedla, že současně s porodem byla u poskytovatele v dubnu 2000 sterilizována. Proto chtěla nyní požádat o odškodnění za protiprávní sterilizaci.¹ Za tímto účelem požádala poskytovatele o nahlédnutí do její zdravotnické dokumentace. Tu však poskytovatel skartoval v roce 2011.² Stěžovatelka podala stížnost k poskytovateli, neboť měla za to, že skartace byla provedena v rozporu s platným právním řádem. Jelikož poskytovatel pochybení neuznal, obrátila se na krajský úřad. Stěžovatelka krajskému úřadu vytýká, že ač shledal, že poskytovatel zdravotních služeb protiprávně skartoval zdravotnickou dokumentaci, uložil mu velmi obecná a nic neříkající nápravná opatření. Krajský úřad měl podle stěžovatelky uložit poskytovateli, aby se jí za vzniklou situaci omluvil a dále měl uložit pokutu či jinou sankci pro možné spáchání přestupku.

Na základě provedeného šetření jsem dospěl k závěrům, že krajský úřad:

- **nepochybil, když nezahájil přestupkové řízení** proti poskytovateli zdravotních služeb,
- **nepostupoval však v souladu s principy dobré správy**, když stěžovatelce **nesdělil, jaká konkrétní nápravná opatření poskytovateli zdravotních služeb uložil** a k čemu opatření vedla,
- **pochybil, neboť měl uvažovat o uložení nápravného opatření poskytovateli zdravotních služeb v podobě omluvy stěžovatelce.**

Níže Vám vysvětlím, co mě k těmto závěrům vedlo.

Nezahájení přestupkového řízení

V případě, že krajský úřad při šetření stížnosti zjistí pochybení poskytovatele zdravotních služeb, uloží mu nápravná opatření, popřípadě podá podnět orgánu příslušnému podle

1 Jedná se o odškodnění podle zákona č. 297/2021 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem.

2 Protokol o provedeném skartačním řízení ze dne 16. března 2011.

jiných právních předpisů či příslušné komoře.³ Tedy dozví-li se skutečnosti, které nasvědčují tomu, že se poskytovatel dopustil přestupku, měl by zahájit řízení o přestupku.

Porodopis je zdravotnickou dokumentací z lůžkové péče a jako takový by měl podléhat skartační lhůtě v délce 40 let.⁴ Krajský úřad proto dospěl k závěru, že poskytovatel porodopisům nesprávně přiřadil skartační lhůtu v délce 10 let a provedl skartaci v rozporu s právními předpisy.

Přestupek nelze projednat, uplynula-li od jeho spáchání zákonem stanovená (promlčecí) lhůta. Přestupek se promlčuje podle právní úpravy platné v době jeho spáchání. Poskytovatel zdravotnickou dokumentaci skartoval v roce 2011. Mohl se tedy dopustit přestupku (podle tehdejší terminologie jiného správního deliktu) podle zákona o archivnictví. Ten stanovil, že odpovědnost za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 10 let ode dne, kdy byl spáchán.⁵ Správní delikt byl tak nejpozději v roce 2021 promlčen. I podle nyní platné právní úpravy by byl, nyní přestupek, promlčen, neboť promlčecí lhůta činí 3 roky.⁶

Krajský úřad může poskytovateli uložit pokutu či jinou sankci, pokud se dopustí přestupku (správního deliktu). Vzhledem k promlčení nemůže krajský úřad poskytovateli žádný postih uložit. **Proto krajský úřad nepochybil, když nezahájil přestupkové řízení proti poskytovateli zdravotních služeb v případě skartace zdravotnické dokumentace stěžovatelky.**

Nicméně z vyjádření poskytovatele vyplynulo, že teprve na základě nápravného opatření krajského úřadu došlo ke změně skartační lhůty u porodopisů z 10 na 40 let. Je tedy možné, že poskytovatel protiprávně skartoval zdravotnické dokumentace i nyní. Podle aktuální právní úpravy by se jednalo o přestupek podle zákona o zdravotních službách.⁷ Pokud je tedy krajskému úřadu známo, že poskytovatel dosud postupoval podle nesprávných skartačních lhůt, **měl by prověřit, zda nedošlo ke spáchání přestupku nikoliv ve vztahu k případu stěžovatelky, ale v jiných případech.**

Uložená nápravná opatření

Ukládá-li správní orgán poskytovateli zdravotních služeb opatření k nápravě, musí o tom informovat (jen) zdravotní pojišťovnu stěžovatele.⁸ V souladu s principy dobré správy,

3 Ustanovení § 96 odst. 1 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování.

4 Podle ustanovení § 6a vyhlášky č. 358/2006, o zdravotnické dokumentaci, platné do 31. března 2012, se na zdravotnickou dokumentaci vedenou přede dnem 1. dubna 2007 vztahuje skartační řád a skartační plán stanovený přílohou č. 2 a 3 vyhlášky.

5 Ustanovení § 75 odst. 3 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a jiné spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění do 30. června 2012. Podle ustanovení § 20 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění do 30. září 2015 nelze přestupek projednat, uplynul-li od jeho spáchání 1 rok.

6 Podle ustanovení § 30 písm. b) zákona č. 250/2016, o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

7 Ustanovení § 117 odst. 3 písm. e) zákona o zdravotních službách.

8 Ustanovení § 96 odst. 2 zákona o zdravotních službách.

zejména přesvědčivosti, otevřenosti a vstřícnosti⁹ by však měl obdobně vyrozumět také stěžovatele. Společně s informací, že (a jak) uložil poskytovateli povinnost odstranit zjištěné pochybení, totiž správní orgán poskytuje stěžovateli také jakési morální zadostiučinění a upevňuje jeho důvěru ve veřejnou správu.

Krajský úřad stěžovatelce sdělil, že poskytovateli zdravotních služeb uloží přijmout odpovídající opatření, která by zabránila opakování uvedených nedostatků. Poskytovateli následně uložil tato nápravná opatření:¹⁰

- u všech uchovávaných porodopisů změnit skartační znak z S10 na S40;
- upravit skartační plány (popř. vnitřní předpisy, jejichž obsahem je uchovávání zdravotnické dokumentace) tak, aby u porodopisů byla skartační lhůta stanovena na dobu 40 let;
- o změně skartačního znaku u porodopisů informovat zaměstnance, kteří zdravotnickou dokumentaci skartačními znaky opatřují.

Krajský úřad tedy do jisté míry jednal v souladu s výše popsányi principy, avšak jen částečně. Informace o nápravných opatřeních ve vyřizujícím dopisu krajského úřadu byla formulována velmi obecně. Z obecné odpovědi krajského úřadu stěžovatelka nemohla domýšlet, k čemu nápravná opatření mohla vést. **Krajský úřad tedy nepostupoval v souladu s principy dobré správy, neboť stěžovatelce nesdělil konkrétní nápravná opatření, která poskytovateli uložil.**

Omluva jako nápravné opatření

Co však krajský úřad při vyřizování stížnosti stěžovatelky nevzal v úvahu, je nápravné opatření ve formě omluvy.

Daný případ je specifický, neboť souvisí s tématem protiprávních sterilizací. Stěžovatelka totiž uvedla, že zdravotnickou dokumentaci potřebovala proto, aby požádala o odškodnění za protiprávní sterilizaci, která ji měla být provedena u poskytovatele v r. 2000 v souvislosti s porodem. Podání žádosti k Ministerstvu zdravotnictví je jedinou možností pro oběti protiprávní sterilizace jak ještě odškodnění dosáhnout. Skartací zdravotnické dokumentace se však šance na dosažení odškodnění výrazně snižuje, a tím dochází k sekundární viktimizaci obětí, neboť individuální vymožení nároku je kvůli promlčení nemožné. Vyjádření lítosti nad touto nepříjemnou a nezáviděňhodnou situací ze strany poskytovatele zdravotních služeb je často jediným zadostiučiněním, kterého se může obětem ze strany poskytovatele dostat.

Stěžovatelka již ve stížnosti adresované poskytovateli zdravotních služeb požadovala písemnou omluvu za předčasnou skartaci její zdravotnické dokumentace. To měl vzít krajský úřad při nařizování nápravných opatření v úvahu. Dále měl přihlídnout k tomu, pro jaké účely měla zdravotnická dokumentace sloužit a ke skutečnosti, že protiprávní jednání poskytovatele není možné sankcionovat z důvodu promlčení. V tomto případě je tak **omluva**

9 Deset základních principů dobré správy, shrnutých veřejným ochráncem práv; dostupné zde <https://www.ochrance.cz/dokument/principy-dobre-spravy/principy-dobre-spravy.pdf>.

10 Poskytovatel měl ve lhůtě do 31. března 2023 krajský úřad informovat o splnění přijatých opatření, což učinil.

fakticky jediným zadostiučiněním, a je proto podle mého názoru na místě, aby se poskytovatel stěžovatelce za vzniklou situaci omluvil.

Krajský úřad proto pochybil, neboť měl uložit nápravné opatření poskytovateli zdravotních služeb v podobě omluvy stěžovatelce.

Informace o dalším postupu

Vážený pane řediteli, podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv¹¹ Vás žádám, abyste se ve lhůtě **30 dnů** ode dne doručení zprávy o šetření vyjádřil ke zjištěným pochybením a informoval mě o přijatých opatřeních k nápravě.

O svých zjištěních a závěrech informuji rovněž stěžovatelku prostřednictvím Ligy lidských práv.

Děkuji Vám za spolupráci.

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv
(podepsáno elektronicky)

11 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv.